

Ankestyrelsen
Att.: Eva Sonne

Vedr. Ankestyrelsens j.nr. 25-78612

08. august 2025

Københavns Kommune har modtaget Ankestyrelsens anmodning om en udtalelse vedr. støtte udbetalt til Islamisk Center for de Europæiske Lande (ICEL).

Edoc sagsnummer
2025-0249794

F2 sagsnummer
2025 - 16056

Baggrund

Indledningsvis skal det oplyses, at Københavns Kommune har vurderet, at der ikke er udbetalt ulovlig støtte, hvilket er grunden til, at støtte ikke er krævet tilbagebetalt.

Københavns Kommune modtog d. 14. oktober 2024 en henvendelse fra TV2, som spurgte, om Københavns Kommune gennem tilskud til den folkeoplysende forening Islamisk Center for de Europæiske Lande (ICEL) også havde støttet Al-Hidayyah Moskeen.

Kultur- og Fritidsforvaltningen, Københavns Kommune, anmodede på den baggrund fra den 16. oktober 2024 foreningen ICEL om en række oplysninger, herunder om foreningens uafhængighed.

Foreningen oplyste herefter bl.a., at foreningen drev moskéen som en del af sine aktiviteter, og at der var én samlet bestyrelse, der havde ansvaret for hele foreningens drift, herunder moskéens administration. Foreningen understregede i denne forbindelse, at de midler, foreningen modtog i form af kommunale tilskud, udelukkende blev anvendt til de aktiviteter, der var søgt tilskud til og ikke til at dække moskéens omkostninger eller aktiviteter.

Efterfølgende foretog Intern Revision, Københavns Kommune, en særlig undersøgelse af Folkeoplysningsudvalgets og forvaltningens behandling af tilskud til ICEL. Undersøgelsen skulle desuden komme med anbefalinger til eventuelle ændringer i Retningslinjer for støtte til Folke-

Administrerende direktør
Rådhuset
1. sal vær. 83
1599 København V

www.kk.dk

oplysning i København og/eller styrkede kontrolforanstaltninger med tilskud, jf. bilag 1 og afsnit om undersøgelsen nedenfor.

Faktuelle oplysninger om foreningen ICEL og sagsbehandling

Foreningen ICEL er godkendt som folkeoplysende forening i Københavns Kommune i 1999 / 2000 og har siden modtaget medlems- og lokaletilskud.

Foreningen har siden 1. august 2013 haft lejemål på Bispevej 4, st., og har modtaget lokaletilskud til de folkeoplysende aktiviteter. Lejemålet er på 430 m². Udlejer af lejemålet på Bispevej 4, st. er Foreningen for Almennyttige Projekter, cvr.nr. 34779198.

I 2024 var foreningen bevilget et medlemstilskud på 97.500 kr. og lokaletilskud på 53.711 kr.

Medlemstilskud ydes til en forenings medlemmer under 25 år og lokaletilskud ydes på baggrund af godkendte lokaleudgifter og antal folkeoplysende aktivitetstimer i de lokaler, der søges tilskud til.

Foreningens bevilgede medlems- og lokaletilskud for 2024 tog udgangspunkt i følgende oplysninger:

- 234 medlemmer under 25 år og 78 over 25 år.
- Huslejeudgifter på 344.250 kr., udgifter til forsikring, skatter og afgifter på 25.635 kr. og udgifter til rengøringsmidler på 1.000 kr.
- 651 folkeoplysende aktivitetstimer i de lokaler, der søges lokaletilskud til.

Foreningen indsendte 4. november 2024 en medlemsoversigt, som viste 255 medlemmer under 25 år og 100 over 25 år. Forvaltningen modtog samtidig en aktuel aktivitetsoversigt, der omfattede følgende potentielt folkeoplysende aktiviteter:

- Kreativt værksted
- Fodboldtræning
- Teatergruppe 1 + 2
- Madlavningsklub
- Musikklub

Foreningen svarede den 30. oktober 2024 følgende på mail på spørgsmål om uafhængighed i forhold til udlejer:

"Vi bekræfter hermed, at Islamisk Center for de Europæiske Lande er en selvstændig forening i overensstemmelse med de gældende retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København.

Vi kan bekræfte, at ingen af foreningens bestyrelsesmedlemmer har økonomiske interesser i lejemålet af vores lokaler. Lejemålet er indgået på kommercielle vilkår, og vi har ikke tilknytning til de personer eller organisationer, der er nævnt i pkt. 4.3.3."

Da dette svar ikke var fyldestgørende i forhold til sagens kerne, anmodede forvaltningen den 4. november 2024 foreningen om oplysninger om uafhængighed i forhold til moskéen. Da det herefter viste sig, at der var sammenfald mellem den folkeoplysende forening ICEL og moskeen Al-Hidayyah, var det forvaltningens vurdering, at foreningen ikke var tilskudsberettiget efter Folkeoplysningsloven, så længe den folkeoplysende forening og moskéen ikke var adskilt. Derfor indstillede forvaltningen yderligere tildeling af tilskud.

Forvaltningen vejledte ICEL om, at moské og folkeoplysende forening skulle opdeles i to selvstændige enheder med selvstændige CVR-numre. Det er nu sket, og den folkeoplysende forening hedder nu Kulturhuset NV.

Bortset fra behovet for en organisatorisk opsplitning af moské og folkeoplysende forening, har foreningen levet op til betingelserne for folkeoplysende foreninger i København. Det er Københavns Kommunes Folkeoplysningsudvalgs og forvaltningens praksis, at forvaltningen vejleder foreninger, der af forskellige grunde er kommet uden for de folkeoplysende rammer til igen at komme inden for rammerne. Praksis er ligeledes, at hvis en forening herefter retter til/ind, bliver hidtidige og fremtidige tilskud ikke berørt, medmindre der:

- Enten skal korrigeres fordi medlems- eller timetal har været opgjort forkert,
- eller der er indikationer på, at en forening bevidst har forsøgt at omgå reglerne.

Dette har ikke været tilfældet for ICEL: Foreningen har gennemført folkeoplysende aktiviteter og har ikke modtaget tilskud, ud over hvad den var berettiget til på baggrund af dens folkeoplysende aktiviteter og medlemstal.

Regelgrundlag for folkeoplysende foreninger

Folkeoplysningsloven (FOL) beskriver rammer og formål for og krav til folkeoplysende foreninger. Loven suppleres af folkeoplysningsbekendtgørelsen (FOB) og Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København.

Loven skal *"med respekt for forskellige holdninger sikre offentlige tilskud m.v. til den frie folkeoplysende virksomhed, der bygger på demokrati, grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, fællesskab og de enkelte initiativtageres idégrundlag"* (FOL § 1). Aktiviteter for børn og unge af idébestemt, politisk og religiøs art skal sidestilles med anden folkeoplysende aktivitet for børn og unge (FOL § 33, stk. 3), dog kan der ikke ydes tilskud til aktiviteter, der har karakter af gudsdyrkelse eller kirkelige handlinger (FOL § 33, stk. 4 og FOB § 9, stk. 2).

Kommunen yder tilskud til bl.a. aktiviteter for børn og unge, stiller lokaler til rådighed og yder tilskud til private lokaler (FOL § 2, stk. 2-4).

Tilskudsbetingelse for folkeoplysende foreninger

En frivillig folkeoplysende forening skal i forbindelse med godkendelsen

- have formuleret et formål med foreningsdannelsen,
- tilbyde folkeoplysende virksomhed efter loven,
- have en bestyrelse,
- være demokratisk opbygget,
- bygge på aktivt medlemskab,
- som udgangspunkt være åben for alle, som tilslutter sig foreningens formål,
- være hjemmehørende i tilskudskommunen,
- have en virksomhed, der er almennyttig og kontinuerlig
- afgive erklæring om, foreningen indhenter børneattester i relevant omfang.

Tilsynet efter godkendelsen, er opfølgning på regnskaber mv.

(FOL § 4, stk. 3 og 4)

Foreninger, hvis formål eller adfærd modarbejder eller underminerer demokrati eller grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, kan ikke ydes tilskud efter loven (FOL § 4a).

Formålet med det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde er at fremme demokratiforståelse og aktivt medborgerskab og med udgangspunkt i aktiviteten og det forpligtende fællesskab at styrke folkeoplysningen (FOL § 14, stk. 1).

Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde rummer idræt og idébestemt og samfundsengagerende børne- og ungdomsarbejde. En folkeoplysende forening skal være åben for alle, som tilslutter sig foreningens formål (FOL § 14, stk. 2 og 3).

Den enkelte forening træffer inden for lov, bekendtgørelse og retningslinjer beslutning om anvendelsen af tilskud og ansættelse og afskedigelse af ledere, instruktører og andre medarbejdere (FOL § 17).

Regnskab og kontrol

Foreninger skal aflægge regnskab for tilskud efter loven, herunder dokumentation for deltagernes samlede egenbetaling. Regnskabet skal underskrives af samtlige medlemmer af foreningens bestyrelse og skal dokumentere, at foreningen har anvendt tilskuddet i overensstemmelse med loven og de regler, der er fastsat i medfør af loven (FOL § 29).

Kommunen kan forlange, at beløb, der ikke er anvendt i overensstemmelse med loven og regler fastsat i medfør heraf, skal tilbagebetales el-

ler modregnes i det kommende års tilskud. Kommunen kan forlange de oplysninger meddelt, som er nødvendige for at vurdere, om en forening har opfyldt tilskudsbetingelserne (FOL § 30).

Hvis en forening ikke overholder loven eller regler fastsat i medfør af loven, kan kommunen undlade både at yde tilskud og at anvise lokaler for en angiven periode (FOL § 32).

Kommunen fører tilsyn med, at foreninger, der modtager tilskud eller anvises lokaler efter loven, overholder loven eller regler fastsat i medfør af loven. Kommunen kan forlange hel eller delvis tilbagebetaling af udbetalt tilskud, standse udbetaling af tilskud eller tilbageholde udbetaling af tilskud helt eller delvis og fratage foreninger retten til at benytte allerede anviste lokaler, hvis en forening ikke overholder loven eller regler fastsat i medfør af loven. Til brug for oplysning om virksomhed efter loven har kommunen ret til at indhente alle nødvendige oplysninger hos den enkelte forening (FOL § 33).

Intern Revisions særlige undersøgelse (jf. bilag 1)

Undersøgelsen var afgrænset til foreningens virke og omfattede altså ikke "tilskudsudløsende faktorer", som f.eks. medlemmer, aktiviteter, aktivitetstimer og tilskudsberettigede udgifter.

Undersøgelsen omfattede godkendelse af foreningens virke (folkeoplysende og ikke folkeoplysende aktiviteter, løbende kontrol af udbetalt lokaletilskud og andre relevante forhold.

Materialet, der lå til grund for den oprindelige godkendelse af foreningen som folkeoplysende, findes ikke længere, hvorfor den oprindelige godkendelse ikke kunne vurderes.

Intern Revision konkluderer, at forvaltningens kontrol af regnskaber og erklæringer for årene 2018 til 2023 ikke giver anledning til bemærkninger eller ændringer af de udbetalte tilskud. Intern Revision bemærker, at forvaltningen ikke har været opmærksom på den forholdsmæssige beregning af lokaletilskud, hvor beregningen burde have taget højde for delt brug mellem folkeoplysende forening og moské. Intern Revision konkluderer dog, at det konkret ikke har nogen betydning p.g.a. andre begrænsende faktorer.

I forhold til lokaletilskud konkluderer Intern Revision, at foreningen vil være berettiget til at modtage lokaletilskud på samme niveau som tidligere, hvis de organisatoriske forhold bringes i orden, og at foreningen ikke har haft en økonomisk gevinst med den tidligere konstruktion.

Forvaltningens hidtidige praksis har været, at overtrædelse af visse bestemmelser i folkeoplysningsloven og Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København ikke betyder, at tilskud bortfalder (medmindre der er tale om et bevidst forsøg på besvigelser), men at forvaltningen, når problemet opstår/opdages, tager initiativ til, at forholdene bliver bragt i orden.

Intern Revision har ikke haft bemærkninger til denne praksis og anbefaler forvaltningen at være opmærksom på ligebehandlingsprincippet, når den konkrete sag og et eventuelt tilbagebetalingskrav skulle behandles.

Med venlig hilsen

Mikkel Boje

Adm. dir.